

กระบวนการเสริมสร้างความรู้และควบคุมคอร์รัปชัน โดยพระสงฆ์จังหวัดเพชรบุรี

KNOWLEDGE ENHANCEMENT AND CONTROL OF CORRUPTION BY MONKS IN PHETCHABURI PROVINCE

อนุชา พละกุล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ 2) วิเคราะห์การเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ และ 3) ศึกษาการเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ โดยใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ คือ ค้นคว้าพระไตรปิฎก วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย ตำราทางวิชาการ และวารสาร ซึ่งมีให้ข้อมูลสำคัญ 5 รูป พบว่า 1) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างความร่วมมือในการป้องกันและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ คือ เป็นผู้ที่มีปฏิบัติดี มีวุฒิภาวะ มีองค์ความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ได้รับการยอมรับทั้งจากสังฆาธิการ เจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชน อยู่อาศัยร่วมกับชุมชนตามความสัมพันธ์เชิงศาสนา มีบทบาท ตำแหน่ง หน้าที่ ในองค์กรอยู่ก่อนแล้ว ท่านควรต้องได้รับการฝึกอบรม “หลักสูตรการต่อต้านทุจริต” จากหน่วยงานของรัฐ เพื่อท่านจะได้เป็นผู้นำเสนอการต่อต้านทุจริต ทั้งทางภาคทฤษฎีและหลักการที่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง พร้อมภาคปฏิบัติวิธีการแก้ไขปัญหา โดยอาศัยหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลเป็นศูนย์การดำเนินการดังกล่าว 2) การเสริมสร้างความร่วมมือในการป้องกันและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ คือในฐานะผู้นำทางจิตวิญญาณ เป็นผู้ที่ได้รับการเคารพนับถือ ให้คำปรึกษาต่อชุมชน สังคม และภาครัฐ ในเรื่องต่างๆรวมทั้ง การป้องกันและต่อต้านการทุจริต ในรูปแบบของโครงการฝึกอบรมหลักสูตรธรรม และ3) วิธีการป้องกันและควบคุมทุจริตโดยพระสงฆ์ ต้องดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการกำหนดหลักสูตรการอบรมตามแนวทางพระธรรมวินัยและหลักกฎหมาย เพื่อการป้องกันและการควบคุมการทุจริต ให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของชุมชนต่าง ๆ ที่อาจมีความหลากหลายแตกต่างกัน

คำสำคัญ: การเสริมสร้างความรู้, การควบคุมคอร์รัปชัน, พระสงฆ์

Abstract

The objectives of this research article were to 1) study the factors related to the enhancement of cooperation and control of corruption by monks, 2) to analyze the enhancement of cooperation and control of corruption by the monks, and 3) study the enhancement of cooperation and control of corruption by monks. Cooperation and corruption control by the monks Using qualitative research, namely, researching the Tripitaka, thesis, research report, academic textbooks, and journals, which were provided to five key data takers, it was found that 1) factors related to enhancing cooperation in preventing and controlling corruption by monks. A monk is a person who performs good, has maturity, has both worldly and religious knowledge. Has been accepted both by the Archbishop. Government officials and people living with communities in accordance with religious relations have already played a role in the organization. You should be trained. "Anti-Corruption Course" from government agencies So that you can be a leader against corruption Both theoretical and factual principles with practical methods for solving problems by relying on the district people's training unit as a center for such action. 2) Strengthening cooperation in preventing and controlling corruption by monks. Is as a spiritual leader to be respected Providing advice to the community, society, and government on various matters including Anti and anti-corruption in the form of the moral training program and 3) methods of preventing and controlling corruption by monks. Must be operated in the form of an executive committee determining training courses according to the principles of discipline and law for the prevention and control of fraud to meet the needs and needs of communities that may differ

Keywords: Knowledge Enhancement, Control of Corruption, Monks

บทนำ

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 กล่าวถึงกลุ่มที่อยู่ในขอบเขตที่ต้องกำกับควบคุม ไว้ในมาตรา 4 ได้แก่ เจ้าพนักงานของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐ เจ้าหน้าที่ของรัฐต่างประเทศ เจ้าหน้าที่ขององค์การระหว่างประเทศ ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง ซึ่งอาจทุจริตต่อ

หน้าที่ด้วยการปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในตำแหน่ง หรือหน้าที่ หรือปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติอย่างใดในพฤติการณ์ ที่อาจทำให้ผู้อื่นเชื่อว่ามีตำแหน่ง หรือหน้าที่ซึ่งที่ตนมิได้มีตำแหน่งหรือหน้าที่นั้นหรือใช้อำนาจในตำแหน่งหรือหน้าที่ ทั้งนี้ เพื่อแสวงหาประโยชน์ที่มิควรได้โดยชอบสำหรับตนเองหรือผู้อื่นหรือกระทำการอันเป็นความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการหรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรมตามประมวลกฎหมายอาญาหรือตามกฎหมายอื่น (ราชกิจจานุเบกษา, 2561)

แนวทางการแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน นอกจากจะใช้แนวทางในการแก้ปัญหาเชิงวิชาการที่ได้จากการศึกษาข้อเท็จจริงแล้ว การแก้ไขปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันยังสามารถใช้วิธีทางพุทธศาสนา โดยการประยุกต์ใช้ความรู้ทางพุทธจริยศาสตร์เข้ามาช่วยปรับพฤติกรรมของบุคคล เพื่อสร้างจิตสำนึกทางจริยธรรม ซึ่งจะช่วยให้ผู้บริหารและสมาชิกในองค์กรมีภูมิคุ้มกันทางจริยธรรมและตั้งอยู่บนความดีงามใน การทำหน้าที่บริหารจัดการองค์กรได้ โดยพระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ. ปยุตโต) ได้ให้คำจำกัดความของจริยธรรมไว้ว่า เป็นศีลธรรมที่ใช้ในการดำเนินชีวิตความเป็นอยู่ การยังชีวิตให้เป็นไป การครองชีวิตการใช้ชีวิต การเคลื่อนไหวของชีวิตทุกด้านทุกแง่ทุกระดับ ทั้งทางกาย ทางวาจา ทางใจ ทั้งด้านส่วนตัวด้านสังคม ด้านอารมณ์ ด้านจิต ด้านปัญญา (ธรรมาสังขย ธรรมานันท์, 2561) สอดคล้องกับพระเมธีธรรมาภรณ์ (ประยูร ธมมจิตโต) ที่มองว่า เป็นหลักแห่งความประพฤติ หรือแนวทางของการประพฤติดี (ธรรมาสังขย ธรรมานันท์, 2561) เช่นเดียวกับ ไสว มาลาทอง ที่กล่าวว่า เป็นกฎเกณฑ์แห่งความประพฤติหรือหลักความจริงที่เป็นแนวทางแห่งความประพฤติปฏิบัติ พุทธจริยธรรมจึงมีความหมายว่า เป็นระบบการดำเนินชีวิตที่ดีงามหรือระบบการประพฤติปฏิบัติ ตามหลักธรรมทั้งหมดของพระพุทธศาสนา เพื่อให้บรรลุจุดหมาย คือ ความสุขในการดำเนินชีวิต สามารถประพฤติปฏิบัติตนให้สามารถอยู่ในสังคมได้ด้วยการครองชีวิตที่ประเสริฐ มีคุณธรรมในจิตใจรู้จักแยกแยะสิ่งที่ดีงาม ถูกหรือผิดควรหรือไม่ควร ตลอดจนพัฒนาตนเองตามแนวทางของพระพุทธศาสนา จนบรรลุความสุขในระดับต่าง ๆ ตั้งแต่ความสุขขั้นพื้นฐานจนเข้าถึงการบรรลุความสุขขั้นสุดท้ายที่เรียกว่า ความสุขในนิพพาน (ไสว มาลาทอง, 2542) ได้แบ่งประเภทของจริยธรรมไว้เป็น 3 ระดับ (สุชีพ ปุญญานุภาพ, 2540) คือ 1) จริยธรรมระดับพื้นฐานได้แก่ เบญจศีล เบญจธรรม 2) จริยธรรมระดับกลางได้แก่ กุศลกรรมบถ 10 และ 3) จริยธรรมระดับสูงได้แก่ มรรคมิ้องค์ 8 และยังรวมไปถึงจริยธรรมในชีวิตประจำวัน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์
2. เพื่อวิเคราะห์การเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์
3. เพื่อศึกษาการเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงประยุกต์ (Applied Research) เน้นการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร การจัดกระบวนการวิจัยด้วยการพรรณนา และการบูรณาการข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ในพื้นที่การศึกษาที่กำหนดไว้ ดังนี้

1. การศึกษาเชิงเอกสาร (Documentary Study) รวบรวมข้อมูลจากพระไตรปิฎก วิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย ตำราทางวิชาการ วารสารและหนังสืออื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ การเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมทุจริตโดยพระสงฆ์ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. การศึกษาภาคสนาม (Field Study) เพื่อให้ทราบถึงแนวคิด หลักการ รูปแบบ ความสัมพันธ์ และกระบวนการสร้างความรู้และควบคุมการทุจริต ด้วยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยทั้งหมด แล้วนำข้อมูลมาสังเคราะห์ผล และสรุปผลการศึกษาต่อไป

3. พื้นที่การวิจัย ประชากร และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ประกอบด้วย 1) พื้นที่การวิจัย ได้แก่ เขตจังหวัดเพชรบุรี 2) ประชากร ได้แก่ พระสงฆ์จังหวัดเพชรบุรี และ 3) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ พระสงฆ์ จำนวน 5 รูป ได้แก่ 3.1) พระวชิรธรรมคณี เจ้าคณะจังหวัดเพชรบุรี ฝ่ายมหานิกาย 3.2) พระราชเมธากรกิจ (วินัย ถิรวินโย ป.ธ.9) เจ้าคณะจังหวัดเพชรบุรี ฝ่ายธรรมยุติกนิกาย 3.3) พระพิพิธพัชรโธม รองเจ้าคณะจังหวัดเพชรบุรี ฝ่ายมหานิกาย 3.4) พระวิสุทธีวรกิจ ผู้อำนวยการมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี และ 3.5) พระครูวัชรสุวรรณาท, ดร. เจ้าคณะอำเภอเมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี

ผลการวิจัย

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ในจังหวัดเพชรบุรี

พระสงฆ์ต้องมีปฏิปทาน่าเลื่อมใส มีองค์ความรู้ทั้งทางธรรมและทางโลก ได้รับการยอมรับทั้งจาก พระเถระ ประชาชน และเจ้าหน้าที่รัฐ มีอายุ-พรรษาน่าเชื่อถือ อยู่ร่วมกับ สังคมและชุมชนซึ่งเป็นความสัมพันธ์เชิงศาสนา ที่แนะนำประชาชนด้วยหลักธรรมทาง พระพุทธศาสนา นับเป็นบทบาทโดยตรงของพระสงฆ์ เช่น การเสนอหลักธรรมคุ้มครองโลก 2 อย่าง คือ ทิธี ความละเอียดแก่ใจที่ทำบาปและผิดหลักศีลธรรมทุกประการ และโอตตปปะ ความเกรงกลัวต่อบาปอันเป็นผลสะท้อนกลับจากการกระทำนั้น หลักสังคหวัตถุ 4 หลักพรหมวิหาร 4 เหล่านี้สามารถใช้เป็นปัจจัยเสริมสร้างความพันธ์ในการควบคุมความประพฤติได้ การแสดง บทบาทที่สอดคล้องกับหลักธรรม หลักการดำเนินชีวิต และหลักกฎหมาย ย่อมสร้างเอกภาพ โดยรวมต่อองค์กรสงฆ์ เป็นแรงจูงใจในการแสดงความร่วมมือ ไม่จะเป็นการเข้าถึงแหล่งความรู้

และแหล่งข้อมูลอย่างเป็นระบบ จากนั้นจึงนำเสนอข้อเท็จจริงเหล่านั้นอย่างถูกต้องเที่ยงตรง อาจเป็นลักษณะการวิภาษวิธีวิจารณ์เชิงบวกต่อการปฏิบัติงานของรัฐ ในขณะที่เดียวกันต้องเสนอวิธีการแก้ไขปัญหาที่เป็นรูปธรรมสามารถปฏิบัติได้จริง ซึ่งพระสงฆ์ผู้จะปฏิบัติหน้าที่นี้ต้องได้รับฝึกอบรม “หลักสูตรการต่อต้านการทุจริต” จากหน่วยงานภาครัฐ เช่น หลักการปฏิบัติ ระเบียบปฏิบัติ บทลงโทษตามลักษณะความผิดต่อพระธรรมวินัยและกฎหมาย หากเป็นพระสงฆ์ที่มีบทบาทในองค์กรสงฆ์อยู่แล้ว ย่อมเป็นปัจจัยส่งเสริมบทบาทท่านอย่างเป็นรูปธรรมทั้งตามตำแหน่งและบทบาทหน้าที่ ท่านต้องไม่ประพฤติดีหรือกระทำการใด ๆ ที่ละเมิดกฎหมายหรือไม่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์ทับซ้อนใด ๆ ทั้งสิ้น ตรงกับข้ามต้องมีความเที่ยงธรรมในฐานะสุจริตชน (สัตบุรุษ) บริหารจัดการวัดและภิกษุ - สามเณรภายในอาวาสให้ปกติปฏิบัติดี ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีของชุมชน ผู้ให้ความเคารพศรัทธาตามบทบาทที่ท่านได้แสดงออกนั้น โดยสามารถดำเนินโครงการหรือกิจกรรมได้ที่ “หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล” เช่น โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 โครงการอบรมศีลธรรม คุณธรรม และจริยธรรมแก่เจ้าหน้าที่รัฐ ทั้งนี้แต่ละโครงการต้องมีโครงสร้างหลักสูตรที่ชัดเจนปฏิบัติได้จริง และมีการประเมินผลโครงการและสรุปผล การปฏิบัติงานทุกครั้งหลังเสร็จสิ้นโครงการ

2. การวิเคราะห์หลักการเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ในจังหวัดเพชรบุรี

พระสงฆ์ต้องแสดงบทบาทด้านจิตวิญญาณอย่างแท้จริง เป็นแบบอย่างที่ต้องในการปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยจะแสดงออกผ่านศีลาจารวัตรที่พระสงฆ์ประพฤติโดยปกติ เมื่อประชาชนเกิดความเลื่อมใสและเชื่อมั่นในบทบาทของท่าน จึงแสดงบทบาทด้านการเป็นที่ปรึกษาต่อชุมชน สังคม และหน่วยงานเพื่อรัฐ เพื่อแสดงเจตนารมณ์การสร้างหลักการดำเนินงาน และหลักการปฏิบัติงานของคณะสงฆ์ โดยใช้หลักการพูดคุยปรึกษาหารือ และตรวจสอบซึ่งกันและกัน ท่านเป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชนและสังคมไทยเรื่อยมา จึงอยู่ในฐานะขอพระสงฆ์ที่จะชี้แนะผู้กระทำความผิดด้านการทุจริตได้ ผ่าน “หน่วยอบรมประชาชนประจำตำบล” ภายใต้หน่วยงานนี้พระสงฆ์ย่อมมีสิทธิและบทบาทในการเสนอ “หลักการเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ในจังหวัดเพชรบุรี” ได้อย่างเป็นรูปธรรม ตามหน้าที่ที่บุคคลากรได้เข้ารับการฝึกอบรมแล้ว และตามโครงการหรือกิจกรรมออกแบบไว้แล้วนั้นที่ได้ โดยถ่ายทอดให้ประชาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดับต่าง ๆ เกิดความเชื่อมั่นให้หลักธรรม หลักสูตร และโครงการที่มีประสิทธิภาพต่อท้องถิ่นอย่างแท้จริง เช่น โครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 โครงการธรรมสัจจกร ซึ่งในมุมมองผู้บริหารท้องถิ่นเห็นว่า เป็นเครื่องมือหนึ่งในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ได้ ฉะนั้นทั้งหลักศีลธรรมและหลักกฎหมาย ย่อมเป็นระเบียบปฏิบัติของพระสงฆ์ได้เป็นอย่างดี ซึ่งมีใช้การปฏิบัติหน้าที่ในนามบุคคล หากแต่เป็นการปฏิบัติหน้าที่ในนามคณะสงฆ์

อย่างไรก็ตาม หลักการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหน้าที่ของคณะสงฆ์ ต้องอิงอาศัยหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ซึ่งจะก่อให้เกิดความดีงามต่อสังคมพื้นบ้านอย่างมั่นคง พร้อมทั้งนำหลักธรรมมาใช้เป็นเครื่องมือในการแสดงบทบาท อาทิ 1) หลักสาราณียธรรม ได้แก่ ธรรมเป็นที่ตั้งแห่งความระลึกถึงกัน ถือว่าเป็นธรรมที่เป็นพลังในการสร้างความสามัคคี มีอยู่ 6 ข้อ คือ 1.1) เมตตาการุณยธรรม คือ การกระทำทางกายที่ประกอบด้วยเมตตา อาทิ การให้การอนุเคราะห์ช่วยเหลือและเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น ไม่รังแกทำร้ายผู้อื่น 1.2) เมตตาวจีกรรม คือ การมีวาจาที่ดีสุภาพ อ่อนหวาน พุดมีเหตุผล ไม่พูดให้ร้ายผู้อื่นทำให้ผู้อื่นเดือดร้อน 1.3) เมตตา मनิกกรรม คือ ความคิดที่ประกอบด้วยเมตตาทั้งต่อหน้าและลับหลัง เป็นการคิดดีต่อกันไม่คิดอิจฉาริษยาหรือไม่คิดมุ่งร้ายพยาบาท หากทุกคนคิดแล้วปฏิบัติเหมือนกันความสามัคคีก็จะเกิดขึ้นในสังคม 1.4) สาธารณโภคี คือ การรู้จักแบ่งสิ่งของให้กันและกันตามโอกาสอันควร เพื่อแสดงความรักความหวังดีของผู้ที่อยู่ในสังคมเดียวกัน 1.5) สีสสามัญญตา คือ ความรักใคร่สามัคคี รักษาศีลอย่างเคร่งครัดเหมาะสมตามสถานะของตนมีความประพฤติสุจริตปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ของหมู่คณะ ไม่เอารัดเอาเปรียบผู้อื่น และ 1.6) ภิญญีสามัญญตา คือ การมีความเห็นร่วมกัน ไม่เห็นแก่ตัว รู้จักเคารพและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นร่วมมือร่วมใจในการสร้างสรรค์สังคมให้เกิดความสงบ และ 2) หลักอปริหานิยธรรม ธรรมไม่เป็นที่ตั้งแห่งความเสื่อม เป็นไปเพื่อความเจริญฝ่ายเดียว ชื่อว่า อปริหานิยธรรม มี 7 อย่าง ได้แก่ 2.1) หมั่นประชุมกันเนื่องนิตย์ 2.2) เมื่อประชุมก็พร้อมเพรียงกันประชุมเมื่อเลิกประชุมก็พร้อมเพรียงกันเลิก และพร้อมเพรียงช่วยกันทำกิจที่สงฆ์จะต้องทำ 2.3) ไม่บัญญัติสิ่งที่พระพุทธเจ้าบัญญัติขึ้นไม่ถอนสิ่งที่พระองค์ทรงบัญญัติไว้แล้วสมทานศึกษาอยู่ในสิกขาบท ตามที่พระองค์บัญญัติไว้ 2.4) ภิกษุเหล่าใด เป็นผู้ใหญ่เป็นประธานในสงฆ์ เคารพนับถือภิกษุนั้น เชื่อฟังถ้อยคำของท่าน 2.5) ไม่ลู่อินาจนแก่ความอยากที่เกิดขึ้น 2.6) ยินดีในเสนาสนะป่า และ 2.7) ตั้งใจอยู่ว่า เพื่อนภิกษุสามเณรซึ่งเป็นผู้มีศีล ซึ่งยังไม่มาสู่อาวาสขอให้มา ที่มาแล้วขอให้อยู่เป็นสุข ซึ่งสามารถนำมาเป็นหลักการปฏิบัติของคณะสงฆ์ได้

3. แนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ในจังหวัดเพชรบุรี

พระสงฆ์ยังถือแนวทางเดิมในการปฏิบัติหน้าที่ของพระสงฆ์ นั่นก็คือการศึกษาพระวินัยและหลักธรรมให้ลึกซึ้ง และข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับบทบาทหน้าที่ที่ตนเองแสดงออกต่อสังคมแล้วถ่ายทอดหลักธรรมต่อประชาชนทุกชนชั้น ทั้งระดับปัจเจกบุคคลและคณะบุคคลตามความเป็นจริง ด้วยวิธีการต่างตามสภาพบุคคล ชุมชน และองค์กร ฉะนั้น แนวทางของพระสงฆ์ คือ การกระทำแบบอย่างด้านความสุจริตและต่อต้านทุจริต โดยยึดหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาและกฎหมายเป็นกรอบการปฏิบัติหน้าที่ บางครั้งบทบาทเชิงรุกต้องดำเนินการในรู้แบบโครงการช่วยเหลือผู้ยากไร้ และส่งเสริมช่วยเหลือกลุ่มเกษตรกร อย่างไรก็ตาม เมื่อพระสงฆ์แสดงบทบาทต้องไม่พาดพิงบุคคลและองค์กร เพราะอาจถูกฟ้องร้องดำเนินคดีได้ ทั้งนี้

ภาครัฐต้องสนับสนุนบทบาทของพระสงฆ์แบบมีส่วนร่วม เช่น การจัดให้มีการอบรมตามรูปแบบ “หลักการเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมการทุจริต” โดยมีวัตถุประสงค์ คือ การให้ความรู้ การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และเสนอมาตรการปกป้องกันการทุจริตร่วมกับกลุ่มผู้เข้าร่วม นั้น ทั้งรูปแบบการจัดประชุม การจัดอบรม การจัดทำโปสเตอร์ การสื่อสารด้วยสื่อที่ทันสมัย และการเข้าถึงสถานศึกษา โดยมีคณะกรรมการบริหารหลักสูตร คัดเลือกพระสงฆ์ที่มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส และมีความรู้ความสามารถที่คณะสงฆ์มอบหมายเข้าสู่กระบวนการอบรม และเมื่อสำเร็จตามหลักสูตรแล้ว ต้องเป็นผู้ให้การอบรมทั้งพระสงฆ์ ภาคประชาชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต่อไป ตามแนวทางการดำรงชอบ คือ การไม่ดำเนินการใด ๆ ซึ่งลบต่อประชาชน การเจรจาชอบ คือ พระสงฆ์ที่จะแสดงบทบาทนี้ต้องไม่มีกิริยาตลกขบขัน และอธิบายแบบสองแง่สองง่าม การกระทำชอบ คือ การประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สาธารณชน และการไม่ส่งเสริมอุดมการณ์พุทธพาณิชย์ คือ การบีบบังคับปัจจัยการทำบุญจากประชาชนในสภาวะการย่ำแย่ทางเศรษฐกิจ ในทางตรงกันข้ามต้องยะเลิกระบบอุปถัมภ์ภายในคณะสงฆ์ แล้วบริหารโครงการด้วยความโปร่งใส

อภิปรายผล

1. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ในจังหวัดเพชรบุรี

พระสงฆ์ที่มีบทบาท ตำแหน่ง หน้าที่ในองค์กรอยู่ก่อนแล้ว ซึ่งต้องมีปฏิปทาน่าเลื่อมใส มีอายุและพรรษามากพอสมควร มีองค์ความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ได้รับการยอมรับทั้งจากพระเถระ ประชาชน และเจ้าหน้าที่รัฐ อยู่อาศัยร่วมกับชุมชนตามความสัมพันธ์เชิงศาสนา ท่านต้องได้รับการฝึกอบรม “หลักสูตรการต่อต้านทุจริต” จากหน่วยงานระดับสูงของรัฐ จากนั้นท่านต้องนำเสนอทั้งทฤษฎีและหลักการที่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง ซึ่งเป็นข้อมูลทางวิชาการด้านบวกพร้อมวิธีการแก้ไขปัญหา โดยอาศัยหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลเป็นศูนย์ การดำเนินการดังกล่าว สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ พระมหานุชา สิริวัฒน (พละกุล) เรื่อง “การศึกษาพระสงฆ์กับการพัฒนาท้องถิ่น: กรณีศึกษาวัดเทพปฐมนาราม ตำบลท่าพระ อำเภอมือง จังหวัดขอนแก่น” โดยสรุปได้ว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อบทบาทพระสงฆ์ในการพัฒนาท้องถิ่น มีผลมาจากพุทธดำรัส พระธรรมวินัย และวัดที่มีลักษณะเกื้อกูลสงเคราะห์ พุทธศาสนิกชนในระบบความสัมพันธ์ ผนวกกับกฎระเบียบทางคณะสงฆ์ที่ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ให้พระสงฆ์ควบคุมดูแล ทั้งผู้ใต้ปกครองและประชาชนตามความสามารถ แต่บทบาทที่เป็นประโยชน์เกื้อกูลแก่ชุมชนมักมาจากความมุ่งมั่นเสียสละเฉพาะตัวของพระสงฆ์แต่ละรูป โดยมักมีแรงผลักดันมาจากสภาพปัญหาในชุมชน ที่บางครั้งหน่วยงานท้องถิ่นก็ตอบสนองต่อรูปแบบการปฏิบัติของพระสงฆ์ สำหรับภาคประชาชนต้องมีส่วนนึ่กความเป็นพลเมืองดี มีวุฒิภาวะน่าถือ

เชื้อเชิงประจักษ์ แสดงบทบาทการมีส่วนร่วมในการตรวจสอบ กระบวนการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รัฐ แบบชุมชนเครือข่ายต่อต้านการทุจริต ด้วยการแลกเปลี่ยนข้อมูลและวิธีการดำเนินการ ตามเจตนารมณ์ “ท้องถิ่นโปร่งใส ภาครัฐเปิดเผย” ซึ่งเป็นการตรวจสอบจากบุคคลภายนอกและจากข้างขึ้นบน โดยประกาศยกย่องบุคคลดีเด่นตัวอย่างภาคประชาชนระดับชุมชน (พระมหาอนุชา สิริวัฒน (พละกุล), 2556)

2. หลักวิเคราะห์การเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ในจังหวัดเพชรบุรี

หลักการของพระสงฆ์ในจังหวัดเพชรบุรี คือ การเป็นผู้นำทางจิตวิญญาณ มีศีลาจารวัตรที่สมบูรณ์ตามหลักธรรม ให้คำปรึกษาต่อชุมชน สังคม และภาครัฐ ในการต่อต้านการทุจริต อันเป็นบทบาทในฐานะผู้แทนคณะสงฆ์ ด้วยรูปแบบโครงการฝึกอบรมหลักศีลธรรมและกฎหมายสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาสุระพงษ์ สุรวโ (สีหมอก) ได้ศึกษาเรื่อง “ภาวะผู้นำของพระสงฆ์ ในการบริหารการพัฒนาชุมชน: กรณีศึกษาพระครูโพธิ์วิรุณ วัดโพธิ์การาม ตำบลโพธิ์สูง อำเภอปทุมรัตน์ จังหวัดร้อยเอ็ด” ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบภาวะผู้นำของพระครูโพธิ์วิรุณ มีรูปแบบภาวะผู้นำเป็นแบบประสาน คือ 1) ลักษณะพฤติกรรมโดยทั่วไปของท่านมีอัธยาศัยดี มีความเป็นกันเองกับทุกคนสร้างความอบอุ่นในการทำงาน 2) เน้นการปรึกษาหารือกับชุมชนก่อนการจัดงานเสมอ 3) การติดต่อประสานงานแต่ละครั้ง ส่วนใหญ่ติดต่อลงไปยังหัวหน้างาน แต่ถ้าหากเป็นงานเร่งด่วน ก็จะใช้การติดต่อไปยังลูกน้องโดยตรง 4) การสั่งงานคำนึงถึงเรื่องผลของงานมากกว่าเวลาและพร้อมยืดหยุ่นเพื่อให้งานเดินไปได้ 5) ด้านความผูกพันกับเพื่อนร่วมงาน ให้ความเป็นกันเองไม่ถือตัว ให้โอกาสและสนับสนุนคนทำงานเสมอ 6) การประเมินผลการทำงานของลูกน้องจะพิจารณาจากความมุ่งมั่นตั้งใจ 7) การประเมินบุคคลจะพิจารณาในด้านการทำงานเป็นทีม 8) เรียนรู้จากข้อบกพร่องและนำไปปรับปรุง 9) เมื่อเกิดความขัดแย้งขึ้นจะหาทางแก้ไขและป้องกัน 10) การให้ทุกคนมีส่วนร่วม แม้ในโอกาสที่ไม่เหมาะสมกลายเป็นข้อดีของรูปแบบภาวะผู้นำเป็นแบบประสานขณะที่หลักการภาคประชาชน คือ ต้องเข้าถึงข้อมูลของท้องถิ่นและเจ้าหน้าที่รัฐที่ประพฤติมิชอบ เพื่อรักษาผลประโยชน์ของท้องถิ่น ที่เป็นประเด็นสนใจสาธารณะ ไม่ยอมรับวิธีการอุปถัมภ์ทุกรูปแบบ ซึ่งสามารถดำเนินการด้วยระบบกลุ่มเครือข่ายภาคประชาชน เรียกร้องความยุติธรรมที่สอดคล้องกับกฎหมาย เปิดเผยข้อมูลให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึง ผ่านโครงการ กิจกรรม และวิธีการอื่นๆ ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนทุกระดับและทุกพื้นที่ของชุมชนมีส่วนร่วม (พระมหาสุระพงษ์ สุรวโ (สีหมอก), 2555)

3. แนวทางการเสริมสร้างความร่วมมือและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ในจังหวัดเพชรบุรี

พระสงฆ์ต้องดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ตามแนวทางพระธรรมวินัยและหลักกฎหมาย ซึ่งผ่านการศึกษาวิเคราะห์อย่างลึกซึ้งเกี่ยวกับบทบาทที่ตนสามารถแสดงออกต่อสังคม ทั้งต่อปัจเจกบุคคลและคณะบุคคลทุกระดับชั้น ต้องสอดคล้องกับสภาพบุคคล ชุมชน และองค์กร ตามที่หลักธรรมและกฎหมายต่อต้านทุจริตกำหนดไว้ สอดคล้องกับผลการศึกษาวิจัยของ พระมหาอนุชา สิริวิณโณ (พละกุล) เรื่อง “การศึกษาพระสงฆ์กับการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาวัดเทพปฐมนาราม ตำบลท่าพระ อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น” คือ แนวทางส่งเสริมต้องเริ่มที่องค์กรสงฆ์ควรปรับปรุงแบบวิธีการทำงานของพระสงฆ์ให้สอดคล้องกับลักษณะทางสังคมใหม่ โดยที่เจ้าคณะผู้ปกครองต้องควบคุมและแก้ไขปัญหากระตุ้นให้วัดโดยเจ้าอาวาสต้องจัดกิจกรรมให้เกิดสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชนและผู้นำของแต่ละหน่วยงาน พร้อมทั้งโน้มน้าวชี้แจงบทบาทพระสงฆ์ต่อสังคมถึงการอิงอาศัยกันต่อการพัฒนาอย่างจริงจัง ด้วยการเปิดรับวิสัยทัศน์ระดับองค์กร ผู้นำ และชุมชน ให้เกิดการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ สำหรับแนวทางของภาคประชาชนต้องสนใจปัญหาของประชาชนในพื้นที่ศึกษากฎหมายและระเบียบปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รัฐ ประสานความร่วมมือจากตัวแทนภาคประชาชนทุกระดับของพื้นที่ท้องถิ่น แล้วจัดตั้งเป็นคณะกรรมการเฉพาะกิจดำเนินงาน ตามวัตถุประสงค์ และกลไกการตรวจสอบท้องถิ่นที่เป็นระบบ สร้างกิจกรรมร่วมกันผ่านการประชุม การสัมมนา การออกตรวจเยี่ยม การรณรงค์ การส่งเสริม และการเชิญชวนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจปฏิบัติงานร่วมกันกับเจ้าหน้าที่รัฐ เพื่อปกป้องผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น (พระมหาอนุชา สิริวิณโณ (พละกุล), 2556)

สรุป/ข้อเสนอแนะ

ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับการเสริมสร้างความร่วมมือในการป้องกันและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ คือ เป็นผู้ที่มีปฏิบัติดี มีคุณภาวะ มีองค์ความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรม ได้รับการยอมรับทั้งจากสงฆ์ฆาติการ เจ้าหน้าที่รัฐ และประชาชน อยู่อาศัยร่วมกับชุมชนตามความสัมพันธ์เชิงศาสนา มีบทบาท ตำแหน่ง หน้าที่ในองค์กรอยู่ก่อนแล้ว ท่านควรต้องได้รับการฝึกอบรม “หลักสูตรการต่อต้านทุจริต” จากหน่วยงานของรัฐ เพื่อท่านจะได้เป็นผู้นำเสนอการต่อต้านทุจริต ทั้งทางภาคทฤษฎีและหลักการที่ถูกต้องตามข้อเท็จจริง พร้อมภาคปฏิบัติวิธีการแก้ไขปัญหา โดยอาศัยหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลเป็นศูนย์การดำเนินการดังกล่าว การเสริมสร้างความร่วมมือในการป้องกันและควบคุมการทุจริตโดยพระสงฆ์ คือในฐานะผู้นำทางจิตวิญญาณ เป็นผู้ที่ได้รับการเคารพนับถือ ให้คำปรึกษาต่อชุมชน สังคม และภาครัฐ ในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้ง การป้องกันและต่อต้านการทุจริต ในรูปแบบของโครงการฝึกอบรมหลักศีลธรรมวิธีการป้องกันและควบคุมทุจริตโดยพระสงฆ์ ต้องดำเนินการในรูปแบบคณะกรรมการบริหารกำหนดหลักสูตรการอบรมตามแนวทางพระธรรมวินัยและหลักกฎหมาย เพื่อการป้องกันและ

การควบคุมการทุจริต ให้สอดคล้องกับความจำเป็นและความต้องการของชุมชนต่าง ๆ ที่อาจมีความหลากหลายแตกต่างกัน ข้อเสนอแนะจากการวิจัย พระสงฆ์มีบทบาทในการให้ความรู้และควบคุมคอร์รัปชัน ในฐานะผู้ดำรงตนเป็นสถาบันทางศาสนา โดยการสร้างโครงการหรือกิจกรรมให้ประชาชนมีส่วนร่วมเรียนรู้ตามหลักธรรม และหลักการของท้องถิ่น โดยอาศัยสถานศึกษา ศาสนสถาน หน่วยอบรม เป็นพื้นที่ดำเนินงาน ซึ่งต้องปฏิบัติเป็นประจำและต่อเนื่อง และต้องประเมินผลลัพธ์จากการจัดโครงการหรือกิจกรรมทุกครั้ง เพื่อสังเคราะห์ความสำเร็จหรือสิ่งที่ต้องปรับปรุงแก้ไข ให้สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพต่อไป ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป 1) รูปแบบการพัฒนาหลักสูตรการเสริมสร้างความรู้และควบคุมคอร์รัปชันโดยพระสงฆ์จังหวัดเพชรบุรี 2) รูปแบบการพัฒนาศักยภาพพระสงฆ์ด้วยโครงการ/กิจกรรมที่เชื่อมโยงกับชุมชนและท้องถิ่น และ3) รูปแบบการพัฒนาหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลของจังหวัดเพชรบุรี

เอกสารอ้างอิง

- ธวัชชัยพัฒน์ ยุกตานนท์. (2561). พุทธจริยศาสตร์: ทางเลือกของการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร, 6(sp1(2018)), 624-634.
- พระมหาสุระพงษ์ สุรวีโส (สีหมอก). (2555). ภาวะผู้นำของพระสงฆ์ในการบริหารการพัฒนาชุมชน:กรณีศึกษาพระครูโพธิ์วิรุณ วัดโพธิ์การาม ตำบลโพนสูง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดร้อยเอ็ด. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- พระมหาอนุชา สิริวัฒน (พละกุล). (2556). การศึกษาพระสงฆ์กับการพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาวัดเทพปฐมนาราม ตำบลท่าพระ อำเภอมะนัง จังหวัดขอนแก่น. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการพัฒนาสังคม. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2561). พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561, เล่ม 135 ตอนที่ 52 ก, 21 กรกฎาคม 2561.
- สุชีพ ปุญญานุภาพ. (2540). ศาสนาเปรียบเทียบ. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัย.
- ไสว มาลาทอง. (2542). การศึกษาจริยธรรม. กรุงเทพมหานคร: การศาสนา.